

Rektori univerzít v Košiciach a Prešove potvrdili pokračovanie výučby	2
Online, skolske.sk, 8. 11. 2022, 11:30	
Správy	3
Rozhlas, Rádio Košice, 9. 11. 2022, 7:00	
Lekárske fakulty hovoria o postupnom zvyšovaní podielu slovenských medikov. Nechcú prísť o ranking	4
Online, mediweb.hnonline.sk, 9. 11. 2022, 9:00	
UniCup: Októbrové finále LoL s prekvapeniami a favoriti v CS:GO nezaváhali	6
Online, hernazona.aktuality.sk, 9. 11. 2022, 10:15	
Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria	7
Rozhlas, Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria, 9. 11. 2022, 18:15	
Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria	8
Rozhlas, Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria, 9. 11. 2022, 18:15	
Študenti stredných škôl skúšali, ako funguje Európsky parlament	9
Online, skolske.sk, 9. 11. 2022, 19:40	
Rektori univerzít v Košiciach a Prešove potvrdili pokračovanie výučby	10
Tlač, Korzár, 10. 11. 2022	
Písal aj o ufónoch, ľudí dostával úsmevom. Zomrel básnik Tomáš Majerník	11
Tlač, Korzár, 10. 11. 2022	
Diabetes mellitus 2. typu a tyreopatie	13
Tlač, Lekárske listy, 10. 11. 2022	
Pri zvyšovaní počtu študentov musíme postupovať rozumne	16
Tlač, Zdravotnícke noviny, 10. 11. 2022	
Fakulty hovoria o postupnom zvýšení počtu slovenských medikov	17
Tlač, Zdravotnícke noviny, 10. 11. 2022	
Predajná včelárska výstava	19
Online, kamdomesta.sk, 10. 11. 2022, 4:20	

Rektori univerzít v Košiciach a Prešove potvrdili pokračovanie výučby [🔗](#)

📅 8. 11. 2022, 11:30, Zdroj: skolske.sk [🔗](#), Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Rektorát UPJŠ, Kľúčové slová: Pavol Sovák, Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 2 618 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 338 Eur

Dohodli sme sa a žiadny protest nehrozí, teraz už sme v ďalšej kapitole, riešime veci, ako ďalej, povedal minister školstva.

Košice 8. novembra (TASR) – Výučba na troch košických univerzitách a Prešovskej univerzite v Prešove bude aj po 17. novembri pokračovať. Po utorkovom rokovaní s ministrom školstva Jánom Horeckým s dohodou na systémových opatreniach týkajúcich sa financovania vysokých škôl to potvrdili rektori týchto univerzít.

"Dohodli sme sa a žiadny protest nehrozí, teraz už sme v ďalšej kapitole, riešime veci, ako ďalej," povedal minister pre novinárov. Poukázal pritom na návrh štátneho rozpočtu na budúci rok. "Dnes sme si aj v číslach ukázali, že financovanie našich vysokých škôl je už nad úrovňou roku 2020, čo bola ich originálna požiadavka, aby zo štátneho rozpočtu boli do rozpočtu vysokých škôl vrátené škrt, ktoré sa od roku 2020 zrealizovali. Pre rok 2023 ten škrt naozaj nebol zrealizovaný a okrem toho boli navýšené rozpočty aj z dôvodu valorizácie miezd na základe súčasného počtu zamestnancov, takže budú mať dostatok prostriedkov aj na osobné náklady," dodal Horecký. Spoločnou snahou je podľa neho dlhodobé zlepšovanie podmienok, v akých sa vysokoškolské vzdelávanie, veda a výskum realizuje.

Rektori ocenili stretnutie s vedením rezortu v Košiciach ako konštruktívne a prínosné. "Máme prísľub pána ministra o tom, ako sa bude rokovať ďalej už pri prijímaní metodiky pre rozdelenie financií pre rok 2023, takže máme dobrú správu pre našich študentov a pokračujeme ďalej vo výučbe. Verím, že tento zimný semester sa zvládne bez nejakých obmedzení," povedal **rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika Pavol Sovák**.

Na rokovaní boli aj rektor Technickej univerzity v Košiciach Stanislav Kmeť, rektorka Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach Jana Mojžišová, rektor Prešovskej univerzity v Prešove Peter Kónya a štátny tajomník rezortu školstva Michal Fedák.

"Dostali sme nielen prísľuby, ale aj konkrétne systémové riešenia, čo nás vedie k tomu, že tá výučba bude pokračovať, pretože je reálna nádej, že ten budúci rok sa rozpočtovo dostaneme na úroveň roku 2020. Súčasne nám prišli dotácie na zvýšenie cien energií, tieto peniaze už máme na účte, takže nie je dôvod prerušovať výučbu," povedala Mojžišová.

Rektori tiež potvrdili, že hľadajú aj spoločné riešenia na to, ako do budúcnosti znížiť náklady na energie.

Autor: TASR

Správy [↗](#)

📅 9. 11. 2022, 7:00, Relácia: **Rádio Košice**, Stanica: **Rádio Košice**, Vydavateľ: **MARK MEDIA s. r. o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika**

[strojový prepis] ... internacionalizácie budeme ďalej rokovať. **Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika** v Košiciach Pavol Slovák uviedol, že rokovanie s ministrom školstva bolo konštruktívne, pričom sa týkalo viacerých dôležitých tém vrátane zlepšenia obrazu o vysokých školách na Slovensku. Toho dá na štyroch je podobne ako mnohí ďalší členovia Slovenskej rektorskej konferencie je, že nie je dôvod...

Lekárske fakulty hovoria o postupnom zvyšovaní podielu slovenských medikov. Nechcú prísť o ranking [✉](#)

📅 9. 11. 2022, 9:00, Zdroj: mediweb.hnonline.sk [✉](#), Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: mt, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 1 472 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 255 Eur

Minister financií tvrdí, že štát bude garantovať dlhodobu udržateľnú financovanie štúdia medicíny.

Po medializovanej ponuke ministra financií Igora Matoviča, že štát uhradí lekárske fakultám výučbu 500 slovenských študentov, nasledovali rokovania s dekanmi štyroch lekárske fakúlt.

„Dohodli sme sa na ďalšom postupe pri zvyšovaní počtu slovenských študentov na slovenských lekárske fakultách a na celom spôsobe financovania tak, aby bolo jasné, prehľadné a dlhodobu udržateľné,“ uviedol po stretnutí s dekanmi minister zdravotníctva Vladimír Lengvarský.

Od dekanov očakáva návrhy na financovanie tak, aby ich mohli zapracovať do rozpočtu.

Podľa ministra tiež treba zjednotiť koncepciu vzdelávania zvýšeného počtu slovenských lekárov s perspektívou do budúcnosti.

Realita

Dekan Lekárskej fakulty Univerzity Komenského (LF UK) v Bratislave prof. MUDr. Juraj Šteňo, DrSc., IFAANS, pripomenul, že lekárske fakulty sa už niekoľko rokov usilujú o prijatie systémových opatrení na zlepšenie financovania, aby si nemuseli na prežitie privyrábať od samoplatcov

Na margo plánu ministra financií zvýšiť počet medikov o 500 povedal, že zvýšiť teraz počet študentov prakticky nie je možné.

Čerstvý absolvent medicíny: Študenti z Pellegriniho ročníkov museli v posluchárňach sedieť na zemi

„Môžeme prijať o niekoľko desiatok študentov viac. Dnes máme problém, aby sme vzdelávali terajších študentov. Majú limitovaný prístup k pacientom, pretože sa redukuje počet lôžok, na ktoré môžu byť prijímaní pacienti, pre nedostatok zdravotníckeho personálu, v prvom rade sestier,“ zdôraznil prof. Šteňo.

Okrem zvýšeného počtu medikov je podľa neho potrebné zároveň urobiť aj druhý krok – zlepšiť podmienky praktickej výučby klinických predmetov.

„Čo sa týka LF UK, potrebujeme obnoviť prevádzku kliník, kde už v súčasnosti vyučujeme. Máme kliniky, kde je nie polovica lôžok dostupných, ale len zlomok,“ podotkol.

Výučba

Dekanka Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine prof. MUDr. Andrea Čalkovská, DrSc., po rokovaní konštatovala, že išlo o prvé stretnutie, kde si zúčastnení vysvetlili aj to, že nejde len o vzdelávanie.

„Je tu vôľa lekárske fakúlt pomôcť Slovensku, chceme vzdelávať ďalších lekárov a teraz ide o to, ako to nastavíme. Tým, že vzdelávame zahraničných študentov, máme vyšší ranking a na základe toho máme napríklad lepší prístup k projektom v zahraničí.“

Snažili sme sa vysvetliť, že roky sme budovali určitý systém a nechceme ho nabúrať. Aj implementáciu vyššieho počtu slovenských medikov chceme navyšovať postupne,“ povedala prof. Čalkovská.

Novozvolený dekan LF **UPJŠ** Košice prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD., pripustil, že lekárske fakulty majú isté kapacitné rezervy.

Štát chce stovky medikov navyše. Ako to vidí vedenie lekárske fakúlt a študenti?

„Vytvorili sme výučbové základne mimo univerzity, ktoré nás môžu čiastočne odbremeniť. Napríklad šiestaci v Olomouci v ČR chodia na prax výlučne mimo fakultnej nemocnice v Olomouci. Týmto spôsobom by sme si uvoľnili priestor na to, aby sme učili viac študentov,“ načrtnol riešenia.

Niektoré zahraničné agentúry požadujú, aby študenti absolvovali šiesty ročník v domovských krajinách.

„To by napríklad v prípade Nemecka alebo Španielska nemal byť zásadný problém pri dodržaní kvality, ale musíme si pozrieť legislatívu. Požiadali sme ministrov, aby uvažovali aj o zákone o univerzitných nemocniciach. Zamestnanci lekárske fakúlt majú hlavný úväzok na fakulte a malý úväzok v nemocnici.“

Rozumné by bolo mať zamestnancov univerzitných nemocníc v jednom balíku, ktorý by bol zaplatený za reálny výkon. Mal by mať vyčlenené povinnosti v rámci liečebno-preventívnej, pedagogickej aj vedeckej činnosti. Privítali sme, že sa začalo diskutovať aj v tomto

smere," dodal prof. Jarčuška.

Garancia

Minister financií ubezpečil, že pokiaľ ide o financovanie, bude to garantovaná systémová zmena, buď formou verejného prísľubu, alebo zákona.

Tiež ozrejmil, že štát nechce zvýšiť počet medikov, len podiel tých slovenských na úkor zahraničných.

„Na to nepotrebujeme ani viac priestorov, ani viac vyučujúcich," dodal.

Autor: mt

UniCup: Októbrové finále LoL s prekvapeniami a favoriti v CS:GO nezaváhali [↗](#)

📅 9. 11. 2022, 10:15, Zdroj: hernazona.aktuality.sk [↗](#), Vydavateľ: Ringier Axel Springer Media s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 17 879 GRP: 0,40 OTS: 0,00 AVE: 747 Eur

UniCup má za sebou prvú fázu siedmej sezóny.

Prvá fáza siedmej sezóny UniCupu je úspešne za nami. Spoznali sme mená prvých tímov, ktoré si vybojovali svoje miestenky do veľkého finále v boji o univerzitný trón tohto semestra.

Záver prvej časti sezóny sprevádzalo mesačné finále v hrách League of Legends a Counter-Strike: Global Offensive (CS:GO) , kde šesťica tímov vo víkendových stretnutiach bojovala o postupové priečky.

V hre CS:GO svoju pozvánku, ako najlepšie tímy minulej sezóny, obdržali UCM TEDI Bears Indigo a Esport **UPJŠ**. Oba z nich ukázali, prečo patria medzi to najlepšie, čo momentálne na univerzitnej CS:GO scéne máme.

Študenti UCM a **UPJŠ** sa z opačných strán pavúka stretli až vo finále, ktoré už znamenalo postup pre oba tímy. Lepšie si v ňom napokon poradili trnavské medvede, ktoré tak do záveru sezóny budú nastupovať ako najvyššie postavený tím.

Druhá hra bola o úplne niečom inom. Pozvané League of Legends tímy UKF E-sports a UCM TEDI Bears Sigma neprešli v svojich zápasoch ani prvým kolom a s mesačným finále sa tak predčasne lúčili ako prvé.

Tempo októbrového finále napokon udával tím EUBA Esport A, ktorý nestratil ani jeden zápas, keď si po úspešnom finále s UNIZA Herolds taktiež udržal čistý štít.

Pokiaľ ste zmeškali úvodný výkop siedmej sezóny UniCupu, už teraz môžete svoj univerzitný tím zapojiť do otvorených kvalifikácií počas novembra.

Dvojica kvalifikácií pre obe hry opäť vyvrcholí mesačným finále, ktoré sa odohrá na konci novembra a rozdeľujú sa v ňom zvyšné dve postupové priečky na UniCup finále. Všetky dôležité informácie a termíny turnajov nájdete na webe unicup.sk .

Tweetni

Kopíruj link

Autor: Mediálne partnerstvo

Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria [↗](#)

9. 11. 2022, 18:15, Relácia: **Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria**, Stanica: **Rádio Regina (západ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**
Dosah: 11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 38994 Eur

[strojový prepis] ... *intenzívne pracoval. Má sme sa dostali do volieb s Trenčianskym samosprávnym krajom rozanalyzovali s politológom z Katedry politológie Filozofickej fakulty univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach doc. Alexandrom. On v nejakom tom hovorí, že v dôsledku ranné súd prekvapili. Už či nie je to také prekvapenie, ale sladké, tak tupoval. Koniec koncov pre RTVS Zem sa...*

Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria [↗](#)

9. 11. 2022, 18:15, Relácia: **Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria**, Stanica: **Rádio Regina (stred)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**
Dosah: 11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 39054 Eur

[strojový prepis] ..., či už výdaj, či už z komunikácie. Ja som sám na sebe veľmi intenzívne pracoval. Má sme sa vošli do volieb s Trenčianskym samosprávnym krajom rozanalyzovali s politológom z Katedry politológie Filozofickej fakulty **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** doc. Alexandrom. On v nejakom tom hovoriť, že v dôsledku ranné súd prekvapujú, či mne je to také...

Študenti stredných škôl skúšali, ako funguje Európsky parlament [↗](#)

📅 9. 11. 2022, 19:40, Zdroj: skolske.sk [↗](#), Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 618 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 338 Eur

Cieľom podujatia bolo pripomenúť, že v európskych inštitúciách rozhodujú volení zástupcovia občanov členských štátov.

Košice 9. novembra (TASR) - Viac ako sto študentov a študentiek stredných škôl z celého Slovenska sa v utorok stretlo na Simulácii Európskeho parlamentu (EP) 2022 na Filozofickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (FF **UPJŠ**) v Košiciach. Cieľom podujatia bolo pripomenúť, že v európskych inštitúciách rozhodujú volení zástupcovia občanov členských štátov. TASR o tom z fakulty informoval Roman Gajdoš.

Študenti diskutovali vo francúzštine. "Na to, aby sa na jeden deň stali 'poslancami' EP, museli si vopred v spolupráci so svojimi učiteľmi preštudovať množstvo materiálov o politických zoskupeniach v EP, osvojiť si odbornú slovnú zásobu parlamentnej demokracie, ale aj porozumieť fungovaniu europarlamentu," uviedol.

Podľa Gajdoša stredoškólači nahliadli do európskych reálií. Pripomenul, že FF **UPJŠ** má ako jediná na Slovensku akreditovaný študijný program angličtina pre európske inštitúcie a ekonomiku s modulom francúzsky jazyk. Simultánne tlmočenie mali počas podujatia na starosti práve študenti tohto tlmočnického programu.

Aktéri simulácie sa v rámci podujatia dozvedeli aj to, ako v europarlamente funguje simultánne tlmočenie. V EP sa totiž každý poslanec môže vyjadrovať v materinskom jazyku. "V praxi to znamená, že 24 pracovných jazykov EP vytvára až vyše 500 tlmočnických kombinácií," doplnil Gajdoš.

Ide o deviatu simuláciu europarlamentu, na pôde FF **UPJŠ** sa konala aj v roku 2019. Na Slovensku toto podujatie organizujú Slovensko-francúzsky univerzitný inštitút a vysoká škola Sciences Po v Dijone, podporujú ho Kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku a Francúzsky inštitút na Slovensku.

Autor: TASR

Rektori univerzít v Košiciach a Prešove potvrdili pokračovanie výučby [🔗](#)

📅 10. 11. 2022, Zdroj: **Korzár**, Strana: 5, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **Pavol Sovák, Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika**

Dosah: 126 523 GRP: 2,81 OTS: 0,03 AVE: 644 Eur

Dohodli sa, protest nehrozí. Peniaze na energie už majú univerzity na účte.

KOŠICE, PREŠOV. Výučba na troch košických univerzitách a Prešovskej univerzite v Prešove bude aj po 17. novembri pokračovať.

Po utorkovom rokovaní s ministrom školstva Jánom Horeckým s dohodou na systémových opatreniach týkajúcich sa financovania vysokých škôl to potvrdili rektori týchto univerzít.

„Dohodli sme sa a žiadny protest nehrozí, teraz už sme v ďalšej kapitole, riešime veci, ako ďalej,“ povedal minister novinárom.

Poukázal pritom na návrh štátneho rozpočtu na budúci rok.

„Dnes sme si aj v číslach ukázali, že financovanie našich vysokých škôl je už nad úrovňou roku 2020, čo bola ich originálna požiadavka, aby zo štátneho rozpočtu boli do rozpočtu vysokých škôl vrátené škrt, ktoré sa od roku 2020 zrealizovali. Pre rok 2023 ten škrt naozaj nebol zrealizovaný a okrem toho boli navýšené rozpočty aj z dôvodu valorizácie miezd na základe súčasného počtu zamestnancov, takže budú mať dostatok prostriedkov aj na osobné náklady,“ dodal Horecký.

Spoločnou snahou je podľa neho dlhodobé zlepšovanie podmienok, v akých sa vysokoškolské vzdelávanie, veda a výskum realizuje.

Semester bez obmedzení

Rektori ocenili stretnutie s vedením rezortu v Košiciach ako konštruktívne a prínosné.

„Máme prísľub pána ministra o tom, ako sa bude rokovať ďalej už pri prijímaní metodiky pre rozdelenie financií pre rok 2023, takže máme dobrú správu pre našich študentov a pokračujeme ďalej vo výučbe. Verím, že tento zimný semester sa zvládne bez nejakých obmedzení,“ povedal **rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika Pavol Sovák**.

Na rokovaní boli aj rektor Technickej univerzity v Košiciach Stanislav Kmeť, rektorka Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach Jana Mojžišová, rektor Prešovskej univerzity v Prešove Peter Kónya a štátny tajomník rezortu školstva Michal Fedák. „Dostali sme nielen prísľuby, ale aj konkrétne systémové riešenia, čo nás vedie k tomu, že výučba bude pokračovať, pretože je reálna nádej, že budúci rok sa rozpočtovo dostaneme na úroveň roku 2020. Súčasne nám prišli dotácie na zvýšenie cien energií, tieto peniaze už máme na účte, takže nie je dôvod prerušovať výučbu,“ povedala Mojžišová.

Rektori tiež potvrdili, že hľadajú aj spoločné riešenia na to, ako do budúca znížiť náklady na energie.

(tasr)

Písal aj o ufónoch, ľudí dostával úsmevom. Zomrel básnik Tomáš Majerník [✉](#)

📅 10. 11. 2022, Zdroj: **Korzár**, Strana: 10, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **Michal Frank**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 126 523 GRP: 2,81 OTS: 0,03 AVE: 1109 Eur

Mapoval i náboženský život v Prešove.

TERŇA, PREŠOV. V máji oslávil významné životné jubileum. Celý svoj život zasvätil slovenčine a písanému slovu.

Vo veku osemdesiat rokov zomrel v pondelok dlhoročný prešovský pedagóg, básnik a publicista Tomáš Majerník.

Pochádzal z obce Terňa v okrese Prešov, kde s ním bude dnes o 13. hodine posledná rozlúčka.

Roky učil na odevnej

Meno Tomáša Majerníka bolo roky späté s odevnou školou v Prešove.

Na vtedajšie Stredné odborné učilište pri Odevných závodoch kapitána Nálepku v Prešove nastúpil najprv ako učiteľ odborných predmetov. Sám mal skončenú trenčiansku odevnú priemyslovku, ale stále ho viac lákalo písané slovo.

Na **UPJŠ** v Prešove skončil slovenčinu a dejepis. Tieto predmety potom učil na odevnej až do svojho dôchodku.

Majerník si v Prešove zároveň rozšíril kvalifikáciu o postgraduálne štúdium pre výchovných poradcov.

Po Nežnej revolúcii vyštudoval na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave katolícku teológiu a etickú výchovu.

Aktívny publicista a básnik

Náboženským témam sa na dôchodku venoval ako publicista.

Bol aktívnym členom Slovenského syndikátu novinárov, prispieval do Veľkošarišanu, Prešovského večerníka i Korzára, ale jeho hlavným pôsobiskom bol kultúrno-spoločenský mesačník Prešovský magazín.

Vyššie tridsať rokov v ňom pripravoval rubriku o náboženskom živote.

V kultúrnom mesačníku roky predstavoval aj literárnu tvorbu prešovských autorov. Sám bol v tomto činný.

Majerník je autorom básnických zbierok Správne tušenie (2003, a v ďalších vydaniach 2008, 2010) a Pôjdeme k prameňom (2008).

„Svoju tvorbu uvádzal v tlači, rozhlase a literárnych zborníkoch a almanachoch. V roku 2019 sa prezentoval v zborníku literárnej tvorby Ako soľ, ktorý vydal Spolok slovenských spisovateľov. Je i autorom publikácie Jubilujúca Terňa (1994), podieľal sa aj na vydaní knihy Deväťdesiat rokov Dobrovoľného hasičského zboru v Terni. Jeho záľubou bolo i fotografovanie, zúčastňoval sa výstav novinárskej fotografie,“ povedal o Tomášovi Majerníkovi prešovský novinár Ján Jacoš.

Medzinárodný rozmer tvorby

Tomáš Majerník bol aj členom prešovskej odbočky Spolku slovenských spisovateľov.

Podľa jej tajomníčky Ingrid Lukáčovej sa Majerník úspešne zúčastnil mnohých literárnych súťaží a jeho tvorba mala aj medzinárodný presah: „Publikoval v tlači, rozhlase a v literárnych zborníkoch. Autorova básnická skladba Vianočná pohľadnica vyšla v ukrajinskom preklade Vitalija Konopelca v časopise Dukľa (1992), jeho tvorba bola predstavená aj v poľsko-slovenskom literárnom almanachu Miejsca od innych drozsze (Najdrahšie miesta; Krosno, 2005).“

Za svoju tvorivú činnosť prevzal od primátorky mesta Prešov Andrey Turčanovej (KDH) tohto roku ďakovný list.

Úsmev, fotoaparát a ufogramy

K Tomášovi Majerníkovi neodmysliteľne patrí láskavý, až odzbrojujúci úsmev. Nešetril ním na kolegov pri rôznych podujatiach, ktoré mapoval s notesom a fotografom. Takto si naň spomínajú aj študenti.

Blízky mu bol aj jemný a vľúdny humor, ktorým nešetril ani vo svojej literárnej tvorbe. Hlavne pri svojich obľúbených „ufogramoch“.

Išlo vlastne o epigramy s tak trochu ufónskou a vesmírnou tematikou, napísané v podobe krátkeho štvorveršia.

Jeden z príkladov (z humoristicko-satirického dvojtyždenníka Bumerang, 4/2018) nazvaný Ďakujeme pekne: „V Ufónii zasadal vraj/revolučný snem./Rozhodli sa vyviezť odpad/na planétu Zem.“

Nie sme tu navždy

Tomáš Majerník ostal aktívny do konca svojho života. „Nie sme tu navždy, raz veru každý – na Tvojej hrudi usne,“ napísal vo svojej známej básni Dušičky. Jeho slová sa naplnili.

Doktor pedagogiky Tomáš Majerník (19. 5. 1942 – 7. 11. 2022) bol dlhoročným učiteľom, kultúrnym nadšencom, členom redakčných rád náboženských časopisov Diecézny hlas a Ohlasy, básnikom, spisovateľom, publicistom i lokálpatriotom Prešova a najmä svojej rodnej obce Terňa. V nej bude aj pochovaný.

Tomáš Majerník. ZDROJ: ARCHÍV

Autor: MICHAL FRANK

Diabetes mellitus 2. typu a tyreopatie [🔗](#)

📅 10. 11. 2022, Zdroj: **Lekárske listy**, Strany: 15, 16, 17, Vydavateľ: **MAFRA Slovakia, a.s.**, Autor: **Zbynek Schroner, Štefan**

Soták, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 14 000 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 4734 Eur

Ochorenia štítnej žľazy postihujú približne 10 - 15 % diabetikov (pre porovnanie: u nediabetikov sa uvádza výskyt tyreopatií obvykle okolo 6 %). Výskyt tyreopatií stúpa s vekom, výrazne je ovplyvnený aj pohlavím a typom diabetes mellitus (DM). Muži sú častejšie ohrození eufunkčnou strumou, ženy autoimúnnymi zápalmi.

Najvyšší výskyt tyreopatií sa zisťuje u žien s DM 1. typu (DM1) vzniknutým v dospelosti, kde býva chronická autoimunitná tyreoditída (AITD) diagnostikovaná až u 30 až 45 % pacientov. V súčasnosti pribúdajú práce, ktoré potvrdzujú zvýšený výskyt autoimunitných tyreopatií aj pri DM 2. typu (DM2). Z neimunitných tyreopatií sú u diabetikov 2. typu najdôležitejšie ochorenia z nedostatku jódu hlavne eufunkčná struma. Klinická závažnosť tyreopatií aj u pacientov s DM 2. typu sa výrazne zvyšuje pri súčasnej poruche funkcie štítnej žľazy. U diabetikov 2. typu sa často stretávame aj s tzv. subklinickými poruchami tyreoidálnej funkcie, ku ktorým radíme subklinickú hypotyreózu a subklinickú hypertyreózu. Už subklinické poruchy funkcie štítnej žľazy môžu u diabetikov viesť ku kolísaniu glykémii a zhoršeniu kompenzácie DM.

Mechanizmy vzájomnej súvislosti medzi DM2 a tyreopatiami

Mechanizmy vzájomnej súvislosti medzi DM2 a tyreopatiami sú komplexné a nie sú ešte zďaleka objasnené. Zmeny metabolizmu glukózy pri ochoreniach štítnej žľazy môžeme schematicky rozdeliť na:

Priame pôsobenie hormónov štítnej žľazy na metabolizmus sacharidov.

Tyreoidálne hormóny ovplyvňujú všetky zložky sacharidového metabolizmu. Podľa systémových aspektov delíme vplyv tyreoidálnych hormónov na sacharidový metabolizmus na vplyv na resorpciu sacharidov, ich metabolizmus v pečeni a v periférnych tkanivách. V experimente malé dávky tyroxínu zvyšujú syntézu glykogénu za prítomnosti inzulínu, zatiaľ čo veľké dávky zvyšujú hepatálnu glykogenolýzu a depléciu glykogénu. Veľké dávky tyroxínu zvyšujú aj glukoneogénu tým, že zvyšujú dostupnosť prekursorov ako sú laktát a glycerol. Zvyšujú aj intestinálnu resorpciu glukózy a galaktózy. Pôsobenie hormónov štítnej žľazy, tyreostimulačného hormónu (TSH) a tyreoliberínu (TRH) na sekréciu, účinnosť a metabolizmus iných hormónov zasahujúcich do glukoregulácie. Dôležité sú vplyvy na hypotalamické hormóny, hypofýzárne hormóny (predovšetkým rastový hormón), inzulárne hormóny (inzulín, glukagón, somatostatín), hormóny kôry nadobličiek (predovšetkým kortizol), catecholamíny, ostatné hormóny (enterohormóny, parathormón, kalcitonín).

Sekundárne podmienené zmeny metabolizmu sacharidov. Sekundárnym vplyvom, ktorý pôsobí na glukoregulačné deje pri tyreopatiách, je zmenený príjem potravy. Pacienti s tyreotoxikózou väčšinou zvyšujú príjem potravy, obzvlášť sacharidov. Pri zvýšenom metabolickom obrate však u nich dochádza často k pocitom hladu. V katabolickej fáze sa pri tyreotoxikóze objavuje malnutícia a výrazne negatívna dusíková bilancia. Pri hypotyreóze je okrem sklonu k retencii tekutín často tiež sklon k prírastku tukovej masy. Všetky uvedené zmeny ovplyvňujú glukózovú toleranciu. K ďalším sekundárnym vplyvom, ktoré môžu spôsobiť zmeny sacharidového metabolizmu pri tyreopatiách, patria rôzne zmeny iónového a minerálneho zloženia (napr. vplyv zmien hladín kalcia a magnézia na glukoregulačný mechanizmus). Aj keď uvedené vplyvy pôsobia na sacharidový metabolizmus, nie je dokázané, že by viedli k vzniku klinicky manifestného DM.

Druhou stránkou vzájomných vzťahov DM a tyreopatií sú zmeny metabolizmu tyreoidálnych hormónov a poruchy funkcie štítnej žľazy u diabetikov. Z klinického hľadiska sú dôležité zmeny cirkulujúcich hormónov štítnej žľazy (trijódtyronín - T3, tyroxín - T4, reverzný trijódtyronín - rT3) u diabetikov. Nedostatočná kompenzácia DM môže viesť k zmenám T3 a dekompenzácia DM s ketoacidózou vyvolá výraznejšie zmeny, t. j. zníženie hladiny T3 a vzostup rT3, čo je spôsobené hlavne zmenami dejodácie T4, predovšetkým v pečeni. Okrem zmien cirkulujúcich hormónov štítnej žľazy pri dekompenzovanom DM sa zistili aj poruchy väzby T3 na jadrové receptory. Uvedené zmeny nie sú prejavom hypotyreózy, ale dôsledkom hypometabolizmu a sú obranným mechanizmom proti metabolickej aktivite T3. Tento stav sa nazýva syndróm nízkeho T3 alebo „euthyroid sick“ syndróm. Klinická závažnosť tohto syndrómu spočíva v jeho negatívnych dôsledkoch na metabolizmus periférnych tkanív. Klesá transport glukózy do buniek, znižuje sa intenzita využitia glukózy aj jej ďalšie energetické využitie. Prehľbujú sa tak diabetické zmeny v bunkovej látkovej premene, čo ďalej zhoršuje kompenzáciu DM. Úpravu syndrómu nízkeho T3 nedocielime substitučnou tyreoidálnou liečbou, ale dobrou metabolickou kompenzáciou DM. Veľkým problémom DM 2. typu je nadváha a obezita. Výsledky redukčných režimov sú dlhodobo neuspokojivé. Na tomto stave sa pravdepodobne podieľa vzostup rT3, pokles T3 v dôsledku zníženej aktivity tkanivových dejodáz pri diabetической poruche metabolizmu. Klinický vzťah DM2 a tyreopatií nie je však vysvetliteľný iba priamym pôsobením nadbytku alebo nedostatku hormónov štítnej žľazy.

Diskutovaná je otázka genetických vzťahov medzi DM2 a tyreopatiami.

Genetická podstata vzťahu medzi DM2 a ochoreniami štítnej žľazy sa v súčasnosti hľadá napr. v polymorfizmoch génov dejodínáz. Typ II dejodínázy je kľúčovým enzýmom pre tvorbu intracelulárneho T3. U nediabetikov s polymorfizmom dejodínázy II (DII) Thr92Ala bolo pozorované až o 20 % znížené vstrebávanie glukózy. Navyše Ala alela u homozygotov bola asociovaná s vyššou inzulínovou rezistenciou (IR) u diabetikov 2. typu a zníženou aktivitou DII v tkanivách, čo bolo preukázané aj tkanivovými biopsiami z priečne

pruhovalých svalov. Predpokladá sa, že nižšie hladiny intracelulárneho T3, ktoré sú dôsledkom práve tohto polymorfizmu, môžu vyvolať stav relatívnej intracelulárnej hypotyreózy, pri ktorej klesá intenzita transportéra GLUT4, čo podporuje vznik a nárast IR. Veľmi sľubná sa zdá byť tiež asociácia medzi polymorfizmami génov pre kódovanie dejodínáz a polymorfizmami génu pre aktivátory receptorov aktivujúcich proliferáciu peroxizómov (peroxisome proliferator-activated receptor, PPAR) (najmä vzájomný vzťah polymorfizmov DII-Thr92Ala a PPAR γ 2-Pro12Ala. PPAR sú skupinou jadrových receptorov, ktorých úlohou je transkripcia faktorov regulujúcich expresiu génov. PPAR sa podieľajú tiež na regulácii diferenciácie adipocytov a sú súčasťou intracelulárnej signálnej kaskády inzulínu. Poznáme tri základné typy PPAR (α , β , γ).

Z faktorov vonkajšieho prostredia, ktoré by mohli vysvetľovať vzťah medzi DM2 a tyreopatiami by to mohli byť infekcie a stres. Pozornosť sa obracia aj na psychický stres a to obzvlášť na jeho chronickú formu. Riziko tyreopatií u diabetikov zvyšuje aj jodopénia, ktorá podľa súčasných názorov je u diabetikov 2. typu častá. Mechanizmus nie je ešte presne objasnený. Uplatňujú sa tu zvýšené straty jódu močom a aj niektoré diétne vplyvy. Z diétnych vplyvov je to predovšetkým obmedzenie príjmu soli (ktorá je u nás hlavným zdrojom jódu). A práve diabetici 2. typu majú znížený príjem soli odporúčaný pre súčasne často prítomné kardiovaskulárne ochorenia. Zvažuje sa aj nedostatok vitamínu D v strave a tiež obezita (u diabetikov 2. typu časté). Iná hypotéza zase predpokladá účinky niektorých adipocytokínov (adipokínov v etiopatogenéze AITD u pacientov s DM2). Práve cieľom našej prebiehajúcej štúdie je zistiť spojenie medzi tromi adipocytokínmi (adiponektín, rezistín a visfatín) a tyreoidálnym a glycidovým statusom u pacientov s DM2 a AITD v porovnaní s kontrolnou skupinou.

DM2 a poruchy funkcie štítnej žľazy

DM2 a hypotyreóza. AITD je najčastejšou príčinou hypotyreózy aj u diabetikov. V súčasnosti pribúdajú práce, ktoré potvrdzujú zvýšený výskyt AITD aj pri DM2. Nerozpoznaná hypotyreóza je príčinou neuspokojivej kompenzácie DM a vedie k častým, proťahovaným hypoglykémiam. V dôsledku oneskorenej a nedostatočnej reakcie kontraregulačných hormónov a zníženej odpovede glykogenolýzy a predovšetkým glukoneogenézy je korekcia hypoglykémii u hypotyreózných diabetikov výrazne znížená a oneskorená. Zhoršenie psychomotorických funkcií v dôsledku hypotyreózy a hypoglykémie sa môžu nepriaznivo prejavovať v situáciách, k riešeniu ktorých je nutná rýchla reakcia a rozhodovanie (napr. riadenie motorových vozidiel). Pri hypotyreóze je znížená tiež účinnosť inzulínu v dôsledku poklesu transportu glukózy do buniek a jej ďalšej intracelulárnej metabolizácie. Pokles účinnosti inzulínu pri zníženej činnosti štítnej žľazy môže viesť k proťahovaným postprandiálnym hyperglykémiam. Hypotyreóza tiež výrazne zhoršuje lipidogram. Komplexný vplyv hypotyreózy na metabolizmus glukózy je uvedený v tab. 1. Hypotyreóza u diabetikov urýchľuje tiež rozvoj dlhodobých, predovšetkým makroangiopatických komplikácií. Makroangiopatické (kardiovaskulárne) komplikácie sa vyskytujú pri DM1, ale prednostne u diabetikov 2. typu. Kardiovaskulárne (KV) ochorenia predstavujú až v 2/3 príčinu smrti u diabetikov. Viac ako 50 % diabetikov 2. typu má známu ischemickú chorobu srdca (ICHS) už v čase zistenia diagnózy diabetu. Hak a spol. v svojej práci dokázali, že už subklinická hypotyreóza negatívne ovplyvňuje lipidový metabolizmus a je nezávislým rizikovým faktorom pre vznik infarktu myokardu. Tento vplyv je u diabetikov závažnejší než u nediabetikov, obzvlášť vo vyššom veku. Bakker a spol. vo svojej práci našli pozitívnu asociáciu medzi TSH a LDL-C u jedincov s inzulínovou rezistenciou. Teda TSH postihuje tento dôležitý KV rizikový faktor, akým nesporne LDL-C je, ešte viac u pacientov, ktorí pre súčasne prítomnú inzulínovú rezistenciu už majú vysoké KV riziko. Podľa autorov vysokorizikovní pacienti s inzulínovou rezistenciou by mali byť liečení hormónmi štítnej žľazy už vo fáze subklinickej hypotyreózy s cieľom dosiahnuť TSH na dolnej hranici fyziologického rozmedzia. Lien a spol. vo svojej práci dokázali pozitívnu koreláciu medzi zvýšenými hodnotami TSH a homocysteínu. U diabetikov 2. typu s hypotyreózou, so súčasným postihnutím KV systému, predovšetkým s prítomnou ischemickou chorobou srdca zahajujeme substitúciu hormónmi štítnej žľazy veľmi opatrne, inak hrozí riziko výrazného zhoršenia prejavov ICHS, dokonca vznik akútneho infarktu myokardu. Obvykle začíname s dávkou 25 μ g tyroxínu denne, niekedy len obeď. Dávku zvyšujeme po 4 - 6 týždňoch o 25 μ g. Plnú kompenzáciu dosahujeme až za niekoľko mesiacov. Chorého sledujeme klinicky, kontrolujeme okrem TSH, hormónov štítnej žľazy, reflexu Achillovej šľachy tiež EKG. Niekedy však pri závažnom postihnutí KV systému nie je možné zvyšovať dávku tyroxínu, a preto sme nútení sa zastaviť na rozhraní hypotyreózy a eutyreózy.

DM2 a hypertyreóza. Hyper tyreóza sa vyskytuje aj u diabetikov 2. typu menej často ako hypotyreóza. U starších diabetikov 2. typu hypertyreózy mávajú často neautoimunitný pôvod. Tu sa obvykle stretávame s oligosymptomatickým priebehom hypertyreózy. Môže sa prejavovať iba subkompenzáciou diabetu, KV symptomatológiou (napr. fibriláciou predsiení, obehovou nedostatočnosťou), niekedy prevláda obraz porušenej funkcie centrálného nervového systému so stavmi zmätenosti, niekedy imitujúcimi až psychózu. Veľmi obávanou príčinou tyreotoxikózy u diabetikov je jej iatrogénne navodenie a to aplikáciou kontrastnej látky pri angiografii a iných diagnostických výkonoch. Diabetici sú často liečení pre rôzne poruchy srdcového rytmu antiarytmikom amiodaronom. V klinickej praxi treba myslieť na pomerne častý nepriaznivý vplyv amiodaronu na štítnu žľazu. Veľmi obávanou komplikáciou pri liečbe amiodaronom je predovšetkým tzv. amiodaronová tyreotoxikóza, ktorá môže až ohroziť život pacienta. Rozlišujeme dva typy tyreotoxikózy po amiodarone: I. typ sa objavuje u pacientov už s predtým poškodenou štítnou žľazou, II. typ sa vyskytuje u pacientov s predtým neporušenou štítnou žľazou. Tento typ je vyvolaný vyplavovaním tyreoidálnych hormónov z deštruovanej štítnej žľazy.

Pri hyperfunkcii štítnej žľazy u diabetikov je vysoká aktivita pečenej glukoneogenézy. Vysoká endogénna produkcia glukózy si obvykle vynúti zvyšovanie dávok inzulínu alebo aktívnejšiu liečbu. Charakteristické pre porušenú glukoreguláciu pri tyreotoxikóze sú vysoké hladiny glukagónu, ktoré len málo reagujú na zvýšenie glykémie a inzulínu. Na vzniku postprandiálnej hyperglykémie sa podieľa aj zrýchlená žalúdočná evakuácia a resorpcia živín v tráviacom trakte pri hypertyreóze. Dôsledkom poruchy sekrécie aj účinku inzulínu a

d'alších glukoregulačných hormónov a zvýšenej oxidácie lipidov pri neliečenej tyreotoxikóze u diabetika je ťažko ovplyvniteľná akcentovaná ketogenéza. Z klinického hľadiska je závažnosť aktívnej hypertyreózy daná okrem vplyvu na kompenzáciu DM predovšetkým zvýšeným výsktom rôznych porúch srdcového rytmu. Komplexný vplyv hypertyreózy na metabolizmus glukózy je uvedený v tab. 2. Liečba hypertyreózy u pacienta s DM2 sa v zásade nelíši od bežnej liečby hypertyreózy. Pri liečbe hypertyreózy u diabetika je dôležité v iniciálnej, útočnej terapii zlikvidovať hypermetabolizmus, čo dosiahneme podaním tyreostatických preparátov (karbimazol 20 - 50 mg/deň, propylcil 200 - 500 mg/deň, thyrozol 20 - 50 mg/deň). Tieto lieky účinne blokujú zvýšenú syntézu a sekréciu tyreoidálnych hormónov. Liečbu tyreostatikami kombinujeme na začiatku s podávaním beta-adrenergických blokátorov (samozrejme, ak nie sú prítomné kontraindikácie ich použitia), ktoré rýchlo ovplyvnia hypercirkulačný syndróm a k subjektívnemu zlepšeniu stavu pacienta dochádza už za niekoľko dní po začiatku liečby. Po iniciálnej terapii tyreostatikami, ktorá trvá približne 3 - 4 mesiace, v definitívnej terapii tyreotoxikózy u diabetikov odporúčame operačné riešenie, t. j. tyreoidektómiu. Aby nedošlo k recidíve tyreotoxikózy a rastu strumy, v súčasnosti v spolupráci s kvalifikovaným chirurgickým pracoviskom odporúčame realizáciu tzv. totálnej tyreoidektómie. Je však nutné trvale podávať hormóny štítnej žľazy k substitúcii vzniknutej hypotyreózy. V prípade prevedenia výkonu na špecializovanom, kvalifikovanom chirurgickom pracovisku sú iné komplikácie operačnej terapie ako paréza, hemiparéza nervus recurrens, hypoparathyreóza s tetániou našťastie zriedkavé. V súčasnosti najmä u starších diabetikov 2. typu s kardiálnym postihnutím sa čoraz častejšie indikuje na liečbu hypertyreózy aj terapia rádiojódom.

DM2 a ochorenia z nedostatku jódu.

Z neimunitných tyreopatií sú u diabetikov 2. typu najdôležitejšie ochorenia z nedostatku jódu. Najčastejším klinickým prejavom nedostatku jódu je eufunkčná struma. Najťažšie formy ochorení z nedostatku jódu sa u nás už našťastie takmer nevyskytujú. Jodopénia vedie k rastu štítnej žľazy a k jej nodulizácii. Tak vzniká uzlová struma, ktorá môže viesť až k mechanickému syndrómu. Je zvýšene citlivá na náhlu zaťaž jódmi (možnosť navodenia iatrogénnej tyreotoxikózy aplikáciou kontrastnej látky pri angiografii a iných zobrazovacích výkonoch, alebo po podaní liekov, ktoré obsahujú veľké množstvo jódu, napr. amiodaron). Diagnóza jodopénie sa robí na základe stanovenia obsahu jódu v ranej vzorke moču. Pre spoľahlivú diagnózu je nutné opakované vyšetrenie jodúrie.

Záverčné odporúčanie

Aj keď v súčasnosti neexistujú definitívne závery, ako postupovať pri podozrení na tyreopatie u pacientov s DM2, výsledky viacerých prác potvrdzujú, že u diabetikov 2. typu je plne odôvodnené odporúčanie vyšetrovať TSH v čase stanovenia diagnózy DM2 a potom najmenej 1-krát za 5 rokov.

Tyreoidálne hormóny ovplyvňujú celý sacharidový metabolizmus

Tab. 1: Hypotyreóza a metabolizmus glukózy

Pokles kapacity glukoneogenézy → tendencia k nízkym hodnotám glykémie nalačno
Pokles účinnosti kontraregulácie → znížené možnosti korekcie hypoglykémie
Pokles účinnosti inzulínu → postprandiálna proťahovaná hyperglykémia

Hypotyreóza znižuje účinnosť inzulínu

Tab. 2: Hypertyreóza a metabolizmus glukózy

Zvýšená glukoneogenéza → zvýšená endokrinná produkcia glukózy, tendencia k hyperglykémii, potreba vyšších dávok inzulínu
Zvýšená účinnosť a hladina glukagónu → hyperglykémia, ketogenéza, zvýšený katabolizmus
Zvýšená účinnosť a hladina katecholamínov → srdcová elektrická labilita

Autor: doc. MUDr. Zbynek Schroner, PhD. MUDr. Štefan Soták, PhD. MPH, EMBA, LL.M LF **UPJŠ**, Košice

Pri zvyšovaní počtu študentov musíme postupovať rozumne [✉](#)

📅 10. 11. 2022, Zdroj: **Zdravotnícke noviny**, Strana: 2, Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: Peter Jarčuška, mt, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 14 000 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 424 Eur

Rubrika: minútka

novozvolený dekan Lekárskej fakulty **UPJŠ** Košice

Je zvýšenie počtu slovenských študentov v podmienkach lekárskej fakulty v Košiciach reálne?

Poďakujme pánovi ministrovi Matovičovi a pánovi ministrovi Lengvarskému, že prišli s iniciatívou zvýšiť počet lekárov v slovenskom zdravotníctve. Je to veľmi chvályhodná iniciatíva a určite prinesie nejaké ovocie. Treba nastaviť systém, aby sme lekárov vedeli aj udržať. Pretože 500 študentov prijatých na medicínu ani zďaleka neznamená 500 skončených lekárov. Musíme analyzovať niektoré vplyvy, napríklad musíme očakávať, že určité množstvo študentov, ak budeme chcieť zachovať kvalitu, zo štúdia vypadne. To je jedna stránka. Druhá stránka veci je to, že musíme tak či tak prispôsobiť naše kapacity, pretože momentálne máme posluchárne, ktoré sú dimenzované na 200 osôb. Máme jeden ročník, kde chodí 300 študentov, a sedia na schodoch. Budeme teda musieť urobiť nejaké opatrenia.

Uvažujete o znížení počtu zahraničných študentov?

Ak by sme utlmili alebo dokonca zastavili prijímanie zahraničných študentov, tak ranking univerzít, ktorý je aj tak nízky, prudko padne, pretože v rankingu je zohľadnený počet zahraničných študentov, medzinárodná spolupráca atď. Mohlo by to mať ďalšie vplyvy, napríklad stúpne záujem o zahraničných študentov v okolitých krajinách, ktoré využijú tento výpadok na trhu, môžeme dostať menej peňazí z európskych fondov na spoluprácu. Ak s niekým spolupracujete 20 rokov a poviete mu, že ďalej s ním spolupracovať nebudete, tak svoje aktivity presunie niekde inde. Musíme postupovať rozumne, aby sa zachovali atribúty medzinárodnej spolupráce lekárskech fakúlt a univerzít.

Bude možné zmeniť pomer slovenských a zahraničných študentov prijímaných už v nasledujúcom akademickom roku?

Plány na nasledujúci akademický rok máme schválené akademickým senátom. Ak budeme vedieť zabezpečiť výuku, tak predpokladám, že akademický senát schválí rozumné množstvo študentov. Bude to prediskutované a očakávam, že diskusia bude búrlivá. Počet študentov na slovenských lekárskech fakultách vieme istým spôsobom zvýšiť, ale či sú to tie požadované čísla, ktoré prezentoval minister Matovič, je otázne a je to vecou ďalších diskusií.

Autor: prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD., (mt)

Fakulty hovoria o postupnom zvýšení počtu slovenských medikov ✉

10. 11. 2022, Zdroj: **Zdravotnícke noviny**, Strana: 2, Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: mt, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 14 000 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 1489 Eur

Rubrika: Vzdelávanie

Štát bude garantovať dlhodobu udržateľnú financovanie štúdia medicíny

Po

medializovanej ponuke ministra financií Igora Matoviča, že štát uhradí lekárske fakultám výučbu 500 slovenských študentov, nasledovali rokovania s dekanmi štyroch lekárske fakúlt.

„Dohodli sme sa na ďalšom postupe pri zvyšovaní počtu slovenských študentov na slovenských lekárske fakultách a na celom spôsobe financovania tak, aby bolo jasné, prehľadné a dlhodobu udržateľné,“ uviedol po stretnutí s dekanmi minister zdravotníctva Vladimír Lengvarský.

Od dekanov očakáva návrhy na financovanie tak, aby ich mohli zapracovať do rozpočtu. Podľa ministra tiež treba zjednotiť koncepciu vzdelávania zvýšeného počtu slovenských lekárov s perspektívou do budúcnosti.

Realita

Dekan LF UK v Bratislave prof. MUDr. Juraj Šteňo, DrSc., IFAANS, pripomenul, že lekárske fakulty sa už niekoľko rokov usilujú o prijatie systémových opatrení na zlepšenie financovania, aby si nemuseli na prežitie privýrať od samoplatcov. Na margo plánu ministra financií zvýšiť počet medikov o 500 povedal, že zvýšiť teraz počet študentov prakticky nie je možné. „Môžeme prijať o niekoľko desiatok študentov viac. Dnes máme problém, aby sme vzdelávali terajších študentov. Majú limitovaný prístup k pacientom, pretože sa redukuje počet lôžok, na ktoré môžu byť prijímaní pacienti, pre nedostatok zdravotníckeho personálu, v prvom rade sestier,“ zdôraznil prof. Šteňo.

Okrem zvýšeného počtu medikov je podľa neho potrebné zároveň urobiť aj druhý krok – zlepšiť podmienky praktickej výučby klinických predmetov. „Čo sa týka LF UK, potrebujeme obnoviť prevádzku kliník, kde už v súčasnosti vyučujeme. Máme kliniky, kde je nie polovica lôžok dostupných, ale len zlomok,“ podotkol.

Výučba

Dekanka Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine prof. MUDr. Andrea Čalkovská, DrSc., po rokovaní konštatovala, že išlo o prvé stretnutie, kde si zúčastnení vysvetlili aj to, že nejde len o vzdelávanie. „Je tu vôľa lekárske fakúlt pomôcť Slovensku, chceme vzdelávať ďalších lekárov a teraz ide o to, ako to nastavíme. Tým, že vzdelávame zahraničných študentov, máme vyšší ranking a na základe toho máme napríklad lepší prístup k projektom v zahraničí. Snažili sme sa vysvetliť, že roky sme budovali určitý systém a nechceme ho nabúrať. Aj implementáciu vyššieho počtu slovenských medikov chceme navyšovať postupne,“ povedala prof. Čalkovská.

Novozvolený dekan LF **UPJŠ** Košice prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD., pripustil, že lekárske fakulty majú isté kapacitné rezervy. „Vytvorili sme výučbové základne mimo univerzity, ktoré nás môžu čiastočne odbremeniť. Napríklad šiestaci v Olomouci v ČR chodia na prax výlučne mimo fakultnej nemocnice v Olomouci. Týmto spôsobom by sme si uvoľnili priestor na to, aby sme učili viac študentov,“ načrtol riešenia.

Niektoré zahraničné agentúry požadujú, aby študenti absolvovali šiesty ročník v domovských krajinách. „To by napríklad v prípade Nemecka alebo Španielska nemal byť zásadný problém pri dodržaní kvality, ale musíme si pozrieť legislatívu. Požiadali sme ministrov, aby uvažovali aj o zákone o univerzitných nemocniciach. Zamestnanci lekárske fakúlt majú hlavný úväzok na fakulte a malý úväzok v nemocnici. Rozumné by bolo mať zamestnancov univerzitných nemocníc v jednom balíku, ktorý by bol zaplatený za reálny výkon. Mal by mať vyčlenené povinnosti v rámci liečebno-preventívnej, pedagogickej aj vedeckej činnosti. Privítali sme, že sa začalo diskutovať aj v tomto smere,“ dodal prof. Jarčuška.

Garancia

Minister financií ubezpečil, že pokiaľ ide o financovanie, bude to garantovaná systémová zmena, buď formou verejného prísľubu, alebo zákona.

Tiež ozrejmil, že štát nechce zvýšiť počet medikov, len podiel tých slovenských na úkor zahraničných. „Na to nepotrebujeme ani viac priestorov, ani viac vyučujúcich,“ dodal.

Potrebujeme obnoviť prevádzku kliník, kde už v súčasnosti vyučujeme.

J. Šteňo

Foto: shutterstock

Autor: (mt)

Predajná včelárska výstava [📄](#)

📅 10. 11. 2022, 4:20, Zdroj: kamdomesta.sk [📄](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Fakulty a ústavy UPJŠ**, Kľúčové slová: **Robert Gregorek**

Dosah: **2 605** GRP: **0,06** OTS: **0,00** AVE: **337** Eur

Sobota 12.11.2022, 09:00

Iné termíny

Pozývame Vás na predajnú včelársku výstavu, ktorá sa uskutoční v dňoch 4.11. až 20.11.2022 denne v čase od 9:00 do 17:00 hod. Vystavovatelia poskytnú poradenskú činnosť **a** rôzne konzultácie, predaj medu **a** iných včelárskych výrobkov vrátane ochutnávok **a** tvorivých dielní.

Cez víkend 12. **a** 13. novembra sa môžete zúčastniť prednášok **pre** laickú i odbornú verejnosť. Presný program bude známy neskôr. Otváracie hodiny areálu (záhrada **a** skleníky) ostávajú platné ako doteraz, tzn. od 9:00 do 15:00 hod.

Víkendové prednášky:

12.11.2022

10:00 hod. - Vladimíra Kňazovická - Pôvod **a** využitie včelích produktov 14:00 hod. - **Robert Gregorek** - Krajinárske opatrenia inšpirované prírodou so zameraním na podporu včely medonosnej **a** iných opeľovačov, čiastkové poznatky získané pri práci s jednoduchými úlmi s rotujúcim plodiskom

13.11.2022

09:30 hod. - Jaroslav Pásler - Pomôcky pri chove matiek 14:00 hod. - Jaroslav Gasper - Úľová problematika: História **a** súčasnosť

Portál www.kamdomesta.sk nie je organizátorom uverejňovaných podujatí **a** preto nezodpovedá za zmeny uskutočnené organizátormi. Odporúčame preveriť si vopred termín **a** čas konania podujatia priamo u organizátora. Na niektoré akcie je potrebné sa prihlásiť vopred.

Zdroj: upjs.sk